

**Het Stedelijk Lyceum**

**Examenreglement 2018 - 2019**

**Afdeling:**

**Havo / VWO**

## **Examenreglement Havo en VWO**

Vastgesteld door het bestuur op grond van artikel 31 van het Eindexamenbesluit VO. Indien in dit examenreglement een tegenstrijdigheid staat met een dwingende regel uit het Eindexamenbesluit, is het Eindexamenbesluit van toepassing.

### **Inhoudsopgave**

1. Algemene bepalingen
2. Regeling van het eindexamen
3. Het schoolexamen
4. Het centraal examen
5. Uitslag, herkansing, diplomering
6. Overige bepalingen

## 1. ALGEMENE BEPALINGEN

### Artikel 1. Algemene bepalingen

In dit examenreglement wordt verstaan onder:

het bestuur bevoegd	het bestuur van de Stichting Het Stedelijk Lyceum Enschede, tevens gezag;
directeur	directeur van een locatie van Het Stedelijk Lyceum;
kandidaat gecommiteerde	een ieder die door het bestuur tot het eindexamen wordt toegelaten; een gecommiteerde belast met het toezicht op het eindexamen of een deel daarvan;
school	Het Stedelijk Lyceum;
examinator	degene die belast is met het afnemen van het examen;
eindexamen wel	een examen in de in het Eindexamenbesluit voorgeschreven vakken, dan wel
examenstof	een aantal deeleindexamens dat tezamen een eindexamen vormt;
examenprogramma	de aan de kandidaat te stellen eisen;
Programma van Toetsing en Afsluiting	het programma als bedoeld in het Eindexamenbesluit; programma bedoeld in artikel 31 van het Eindexamenbesluit;
commissie van beroep deeleindexamen als	de commissie van beroep eindexamens; een examen in één of meer vakken, welke tezamen niet een eindexamen als
herkansing	bedoeld in de artikelen 11 tot en met 25 van het Eindexamenbesluit vormen; het opnieuw dan wel alsnog deelnemen aan het centraal examen of het schoolexamen;
inhalen	het alsnog maken van een onderdeel van het centraal examen of het schoolexamen;
toets praktische	een toets met mondelinge of schriftelijke vragen en opdrachten of een opdracht;
schoolexamen een	het geheel van toetsen en de daarvoor behaalde resultaten, vastgelegd in examendossier.
College voor examens examens en	zelfstandig bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor de centrale staatsexamens in het voortgezet onderwijs.

### Artikel 2. Toelating tot het eindexamen

1. Het bestuur stelt de leerlingen van de school in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
2. Een kandidaat kan in enig tijdvak van het centraal examen slechts toegelaten worden voor dat vak of die vakken waarin hij het schoolexamen met inbegrip van de handelingsdelen heeft afgerond.

### Artikel 3. Afnemen eindexamen

De directeur en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bestuur het eindexamen af.

### Artikel 4. Examencommissie

1. De examencommissies van Het Stedelijk Lyceum houden toezicht op het verloop van het schoolexamen en het centraal examen.

2. Elke commissie bestaat uit de directeur, de betreffende teamleider en een door de directeur aangewezen personeelslid als secretaris van het eindexamen.

#### **Artikel 5. Indeling eindexamen**

1. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen, dan wel uit beide.
2. Het schoolexamen kan bestaan uit de volgende toetsen:
  - a. mondelinge toetsen;
  - b. schriftelijke toetsen met gesloten en/of open vragen;
  - c. praktische opdrachten;
  - d. handelingsopdrachten/handelingsdelen.
3. Een praktische opdracht is een toetsvorm waarbij vaardigheden uit de examenprogramma's, basisvaardigheden en vakvaardigheden worden getoetst in combinatie met leerstof uit de overige exameneenheden. Een praktische opdracht kan deel uitmaken van het schoolexamen in meer vakken tegelijk. Een praktische opdracht wordt beoordeeld aan de hand van beoordelingscriteria die van tevoren zijn vastgesteld en waarvan de leerlingen op de hoogte zijn.
4. Aan een handelingsdeel wordt voldaan door het uitvoeren van handelingsopdrachten. Handelingsopdrachten zijn opdrachten waarvan per kandidaat moet worden vastgesteld dat deze naar behoren zijn uitgevoerd. Voor handelingsopdrachten wordt geen cijfer gegeven.
5. Het schoolexamen vwo en havo omvat mede een profielwerkstuk. In een profielwerkstuk, een presentatie daaronder begrepen, komen op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel. Het profielwerkstuk heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Tenminste een van deze vakken heeft een omvang van 440 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld aan de hand van beoordelingscriteria die binnen de school worden vastgesteld en vooraf aan de leerlingen bekend zijn gemaakt. Het profielwerkstuk wordt becijferd en maakt deel uit van het combinatiecijfer.
6. Het schoolexamen wordt gehouden overeenkomstig het voor ieder vak geldend Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA).

#### **Artikel 6. Onregelmatigheden**

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de directeur maatregelen nemen.
2. Onder een onregelmatigheid wordt in elk geval verstaan:
  - a. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
  - b. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijkt uit de omschrijving in het programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;
  - c. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met anderen zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;
  - d. het frauderen, waaronder spieken, het plegen van plagiaat (onrechtmatige toe-eigening van geestesvoortbrengselen van een ander), tijdens het schoolexamen en/of centraal examen;
  - e. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de directeur, afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen, c.q. een toets van het centraal examen, waaronder begrepen het zonder tijdig bericht (te weten vóór aanvang van de toets) afwezig zijn bij een toets;
  - f. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat buiten het kader van een toets van het schoolexamen valt, maar wel deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de directeur sprake is van overmacht.

3. De maatregelen bedoeld in het eerste lid, die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
  - b. het ontzeggen van de deelname of verdere deelname aan één of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
  - c. het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het centraal examen.
4. Alvorens een beslissing ingevolge het eerste lid wordt genomen, hoort de directeur de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem/haar aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan.
5. De directeur deelt zijn beslissing zo spoedig mogelijk mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op de beroepsmogelijkheid. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is, alsmede aan de inspectie en het bestuur.

#### **Artikel 7. Commissie van beroep**

1. Een kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur in beroep gaan bij de door het bestuur ingestelde Commissie van beroep. Een beroepsschrift moet gericht worden aan de Stichting Het Stedelijk Lyceum, t.a.v. de Commissie van beroep, Postbus 3883, 7500 DW Enschede. Een beroep moet binnen vijf dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk worden ingediend.
2. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep, tenzij zij de termijnen met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen, onverminderd het bepaalde in de laatste zin van artikel 6, lid 3d. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur, aan het bestuur en aan de inspectie.
3. De directeur mag geen deel uitmaken van de Commissie van beroep.
4. De leden van de Commissie van beroep worden door het bestuur benoemd.
5. Aan de Commissie wordt toegevoegd een ambtelijk secretaris.
6. De Commissie besluit met meerderheid van stemmen. Er wordt mondeling gestemd.
7. De Commissie wordt voor de eerste bijeenkomst bijeengeroepen door het bestuur en voor eventuele volgende bijeenkomsten door de voorzitter.
8. De beslissing van de Commissie van beroep is bindend voor alle partijen.

## **2. REGELING VAN HET EINDEXAMEN**

#### **Artikel 8. Eindexamenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)**

1. De directeur stelt jaarlijks vóór 1 oktober een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) vast. In het programma wordt in elk geval aangegeven welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst, de verdeling van de examenstof over de toetsen van het schoolexamen, de wijze waarop het schoolexamen plaatsvindt, het leerjaar waarin de toetsing plaatsvindt, alsmede de regels die aangeven op welke wijze het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
  2. Het eindexamenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting worden door de directeur vóór 1 oktober toegezonden aan de inspecteur en verstrekt aan de kandidaten.
-

3. In de loop van het laatste cursusjaar, doch uiterlijk een week voor aanvang van het centraal examen worden het examenrooster en een lijst van toegestane hulpmiddelen aan de kandidaten uitgereikt.
4. Een kandidaat kan, tenzij de directeur anders besluit, ten hoogste twee keer aan het volledige examen van een bepaalde afdeling deelnemen.

### **Artikel 9 Regels voor kandidaten**

Bij het schoolexamen en het centraal examen gelden de volgende regels voor de kandidaten:

1. De kandidaat mag niet met potlood schrijven. Tekenen (van grafieken e.d.) met potlood is toegestaan.
2. De kandidaat mag geen gebruik maken van correctielak, -pen of -lint.
3. De kandidaat mag alleen gebruik maken van door de school gewaarmerkt papier.
4. Het gebruik van eigen klad-/aantekeningpapier is niet toegestaan.
5. Na het inleveren van het examenwerk mag de kandidaat onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het ingeleverde werk aanbrengen.
6. Bij het inleveren van de uitwerkingen van een examen, moet de kandidaat op het eerste blad hebben vermeld hoeveel blaadjes hij inlevert.
7. Op ieder blad vermeldt de kandidaat het nummer van het betreffende blad.

## **3. HET SCHOOLEXAMEN**

### **Artikel 10. Schoolexamen**

1. De directeur bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten vóór de aanvang van het eerste tijdvak.
3. De directeur kan in afwijking van het tweede lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten vóór de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
4. In afwijking van het tweede lid geldt dat de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, moeten zijn afgesloten uiterlijk een week voordat de uitslag van het centraal examen wordt vastgesteld.
5. De directeur die afwijkt van het tweede lid, zendt de met het schoolexamen behaalde resultaten zo spoedig mogelijk aan de inspectie.

### **Artikel 11. Mededeling resultaten schoolexamen**

Vóór de aanvang van het centraal examen deelt de directeur de kandidaat schriftelijk mede welke cijfers of beoordelingen hij heeft behaald voor het schoolexamen, de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk.

### **Artikel 12. Cijfer en beoordeling schoolexamen**

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
  2. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden cijfers 1 tot en met 10 gebruikt met de daartussen liggende cijfers met één decimaal.
  3. Zowel op het havo als het vwo krijgen leerlingen een combinatiecijfer.
    - a. Het combinatiecijfer voor het havo wordt gevormd door het gemiddelde van de eindcijfers voor de vakken maatschappijleer en CKV en het profielwerkstuk.
    - b. Het combinatiecijfer voor het vwo wordt gevormd door het gemiddelde van de eindcijfers voor het vak maatschappijleer en het profielwerkstuk.
  4. De directeur bepaalt het combinatiecijfer als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samengestelde onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
-

5. De handelingsopdracht wordt niet met een cijfer beoordeeld, maar met de beoordeling “voldoende” of “goed”. Indien naar het oordeel van de leraarexaminator deze opdracht niet met “voldoende” of “goed” beoordeeld kan worden, wordt de kandidaat in de gelegenheid gesteld alsnog één van deze beoordelingen te scoren. Indien de handelingsopdracht niet met “voldoende” of “goed” is beoordeeld, is de kandidaat niet geslaagd voor het eindexamen.
6. Beoordelen van de vakken CKV en LO:
  - a. Voor het havo geldt dat het vak LO uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel wordt beoordeeld met voldoende of goed. Indien dit vak niet met “voldoende” of “goed” is beoordeeld, is de kandidaat niet geslaagd.
  - b. Voor het vwo geldt dat het vak CKV en het vak LO uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel beoordeeld moet worden met voldoende of goed. Indien deze vakken niet met “voldoende” of “goed” zijn beoordeeld, is de kandidaat niet geslaagd.
7. Uit de beoordeling van alle toetsen in een vak leidt de examinator het eindcijfer voor het schoolexamen af. Het eindcijfer voor het schoolexamen is het gewogen gemiddelde van de beoordelingen, die voor de toetsen van het schoolexamen en de praktische opdracht aan de kandidaat zijn gegeven.
8. Indien een kandidaat in een (onderdeel van een) vak door twee of meer leraren is geëxamineerd bepalen deze leraren in onderling overleg het cijfer voor het schoolexamen. Komen zij niet tot overeenstemming dan is het cijfer het rekenkundig gemiddelde van de beoordelingen door ieder van hen.

#### **Artikel 13. Mededeling beoordeling**

1. Van iedere beoordeling die bij het bepalen van het eindoordeel over een kandidaat meetelt, stelt de examinator de kandidaat zo spoedig mogelijk in kennis.
2. Schriftelijke rapportage aan de kandidaat en ouders/verzorgers betreffende de beoordelingen van het schoolexamen geschiedt periodiek op door de directeur vast te stellen momenten en in elk geval vóór aanvang van het centrale examen.

#### **Artikel 14. Bezwaar beoordeling schoolexamen**

1. Indien een kandidaat van oordeel is dat een beoordeling van een schoolexamen onjuist is, dient hij binnen vijf dagen nadat bedoelde beoordeling hem werd meegedeeld, zijn bezwaren met redenen omkleed schriftelijk in te dienen bij de directeur.
2. Na de kandidaat en de examinator en - zo nodig en mogelijk - een andere aan de school verbonden leraar voor het vak waarop het betreffende examen betrekking heeft, gehoord te hebben, Deelt de directeur zijn oordeel mee aan de examinator die daarna het examen eventueel opnieuw beoordeelt en van deze beoordeling ten spoedigste de kandidaat en de directeur in kennis stelt.
3. Tegen deze laatste beoordeling kan de kandidaat binnen vijf dagen na kennisneming beroep instellen bij de commissie van beroep. Een beroep ingevolge dit artikel dient uiterlijk drie dagen voor het begin van het centraal examen te zijn afgerond.

#### **Artikel 15. Verhinderung tijdens een schoolexamen**

1. Bij ziekte van een kandidaat dient dit vóór aanvang van een toets horend bij het schoolexamen persoonlijk, indien de kandidaat meerderjarig is, of via één van de ouders of voogd te worden gemeld. De school behoudt zich het recht voor in geval van ziekte een verklaring van een onafhankelijk arts te verlangen.
  2. Indien geen tijdige melding wordt gedaan, wordt dit als onregelmatigheid, zoals bedoeld in artikel 6, beschouwd.
  3. Indien een kandidaat zich tijdens afname van een toets ziek meldt bij de examinator of surveillant, neemt de examinator of surveillant contact op met de leidinggevende van de bedrijfshulpverlening.
  4. Aan zieke kandidaten zal na herstel zo spoedig mogelijk de gelegenheid worden gegeven het gemiste onderdeel van het schoolexamen alsnog af te leggen.
-

5. Bij langdurige ziekte beslist de directeur.
6. Indien een kandidaat door een andere dringende reden, niet veroorzaakt door onnauwkeurigheid, onachtzaamheid of nalatigheid van de kandidaat of zijn wettelijke vertegenwoordiger, absoluut verhinderd is aan het schoolexamen deel te nemen, stelt hij of zijn wettelijke vertegenwoordiger de directeur zo vroeg mogelijk voor de aanvang van bedoelde toets in kennis van deze verhindering en de reden(en) daarvoor.
7. Blijft men in deze in gebreke dan wordt dit als onregelmatigheid, zoals bedoeld in artikel 6, beschouwd.

#### **Artikel 16. Herkansingsregeling schoolexamen**

De directeur stelt de herkansingsregeling voor de toetsen van het schoolexamen vast. Deze regeling zal worden opgenomen in het Programma van Toetsing en Afsluiting.

#### **Artikel 17. Herexamen schoolexamen**

1. Een kandidaat die eindexamen aflegt voor een vak waarin alleen een schoolexamen wordt afgelegd kan één schoolexamen opnieuw afleggen indien hij voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6. Het herexamen bevat door de directeur aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
2. Het cijfer van het herexamen wordt als volgt bepaald: het cijfer behaald bij het herexamen wordt in de berekening voor het eindcijfer voor het vak meegerekend voor die onderdelen die bij het herexamen zijn betrokken. De cijfers van die toetsen van het eerder afgelegde schoolexamen die betrekking hadden op niet tot het herexamen behorende onderdelen van het herexamen van het examenprogramma, blijven van kracht in de weging waarmee het eindcijfer wordt bepaald.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als eindcijfer voor dat vak.

#### **Artikel 18. Het beheer van het examendossier**

1. Voor zover het schoolexamen, of een deel ervan, in een vak schriftelijk heeft plaatsgevonden, worden onder verantwoordelijkheid van de vakdocent het werk van de kandidaten, de voor elk werk gegeven cijfers en de opgaven op school bewaard gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van het eindcijfer voor het schoolexamen.
2. Het werk ligt gedurende de termijn genoemd in het vorige lid ter inzage voor belanghebbenden.
3. Na afloop van de termijn genoemd in het eerste lid van dit artikel draagt de school zorg voor vernietiging van het gemaakte werk. Werkstukken kunnen buiten deze regeling vallen, dit ter beoordeling van de examinator.
4. Van niet-schriftelijk uitgevoerde opdrachten worden door de vakdocent zo mogelijk opnames gemaakt die door de vakdocent worden beheerd.
5. De decaan is verantwoordelijk voor het toekomstdossier
6. De vakdocent is verantwoordelijk voor de goede registratie van de behaalde resultaten.
7. De kandidaat beheert zelf de niet te archiveren werkstukken.

### **4. HET CENTRAAL EXAMEN**

#### **Artikel 19. Afleggen centraal examen**

1. Het centraal examen kent drie tijdvakken: het eerste, het tweede en het derde tijdvak.
2. Het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door het College voor examens.

#### **Artikel 20. De rekentoets:**

---



1. Voor het havo en het vwo telt het resultaat op de rekentoets niet mee met de zak-/slaagregeling van het examen, maar het resultaat wordt wel vermeld op de cijferlijst.
2. Voorwaarde om te kunnen slagen is dat de leerling de rekentoets moet hebben afgelegd.
3. De rekentoets wordt afgenomen in het voorlaatste en laatste leerjaar.. Er zijn in het totaal 4 afnamemomenten.
4. Indien de leerling de rekentoets heeft afgelegd in het voorlaatste leerjaar en niet is bevorderd tot het laatste leerjaar, vervallen de met de rekentoets behaalde resultaten. In afwijking hiervan kan de leerling die na het voorlaatste leerjaar van het vwo deelneemt aan het laatste leerjaar van het havo en de leerling die na het voorlaatste leerjaar van het havo deelneemt aan het laatste leerjaar van het vmbo-T, het op het vwo, respectievelijk havo behaalde cijfer voor de rekentoets behouden.
5. Wanneer een leerling zakt in 5 havo of 6 vwo vervalt het resultaat van de rekentoets.

**Artikel 20A: Rekentoets voor kandidaten met ernstige rekenproblemen:**

1. Er is een rekentoets waarbij de opgaven zijn aangepast voor kandidaten met ernstige rekenproblemen (ER).
2. Het bevoegd gezag informeert een kandidaat tijdig voor de eerste gelegenheid over de mogelijkheid van het afleggen van de rekentoets ER, alsmede over de mogelijke gevolgen voor doorstroom naar het vervolgonderwijs of voor de arbeidsmarkt.
3. Op verzoek van een kandidaat verleent de directeur toestemming voor het afleggen van de rekentoets ER, indien de kandidaat aantoonbaar ernstige problemen heeft met de beheersing van de vereiste rekenvaardigheden.
4. Er is in ieder geval sprake van aantoonbare ernstige rekenproblemen indien de kandidaat:
  - a. zich heeft ingespannen de vereiste rekenvaardigheden te leren;
  - b. daarbij gebruik heeft gemaakt van de door de school geboden extra ondersteuning; en
  - c. hij desondanks aanhoudend onvoldoende resultaten laat zien.

**Artikel 21. Regels omtrent het centraal examen**

1. De directeur zorgt ervoor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaat worden voorgelegd.
2. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook aangaande de opgaven gedaan, uitgezonderd door de college voor examens vastgestelde errata.
3. De directeur draagt zorg voor het nodige toezicht bij het centraal examen.
4. Tijdens dit toezicht handelen de toezichthouders volgens de door de directeur gegeven voorschriften.
5. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de directeur samen met het gemaakte examenwerk.
6. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten. De kandidaat beëindigt het werk op het voor de overige kandidaten geldende tijdstip.
7. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
8. Deze, en andere op het centraal examen betrekking hebbende regels, worden de kandidaten voor de aanvang van het centraal examen schriftelijk meegedeeld.

**Artikel 22. Vaststelling cijfer centraal examen**

1. De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast.
2. Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde

onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

3. De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op grond van de in het eerste lid bedoelde score en de door de minister ingestelde Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven (CEVO) vastgestelde regels voor omzetting van scores naar cijfers.

#### **Artikel 23. Verhinderung centraal examen**

1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen te voltooien.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamen-commissie zijn examen te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk, door tussenkomst van de directeur, aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie. In dat geval deelt de directeur aan de commissie mede welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het centraal examen heeft behaald, alsmede, wanneer zich dat voordoet, of toestemming is verleend voor een afwijkende wijze van examineren.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatsexamencommissie het resultaat mede aan de directeur.

### **5. UITSLAG, HERKANSING, DIPLOMERING**

#### **Artikel 24. Eindcijfer eindexamen**

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De directeur bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt het, indien de cijfers achter de komma 49 of minder zijn, naar beneden afgerond en indien deze 50 of meer zijn, naar boven afgerond.
3. Indien voor een vak geen centraal examen bestaat, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

#### **Artikel 25. Vaststelling uitslag**

1. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast.
2. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de directeur en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

#### **Artikel 26a. Voorwaarde om te slagen voor havo:**

1. De kandidaat die eindexamen havo heeft afgelegd, is geslaagd, als hij voldoet aan alle onderstaande criteria:
  - a. indien het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. indien hij
    - i. voor de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C maximaal één eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige hier genoemde onderdelen eindcijfer 6 behaald heeft;
  - c. indien hij
    - i. voor al zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft gehaald;

- ii. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 en voor de overige vakken, waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    - iii. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor de overige vakken, waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt;
    - iv. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald dan wel voor één van de vakken als eindcijfer 4 en voor één van de vakken als eindcijfer 5 heeft behaald, en voor de overige vakken als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0;
  - d. indien het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, is beoordeeld als 'voldoende' of 'goed';
  - e. Indien hij voor geen van de onderdelen van het combinatiecijfer zoals beschreven in het tweede lid een cijfer lager dan 4 heeft behaald.
  - f. Indien de leerling de rekentoets heeft afgelegd.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid wordt het gemiddelde van de eindcijfers van het vak maatschappijleer, het vak culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald. Dit cijfer wordt het combinatiecijfer genoemd.
3. Zodra de uitslag is vastgesteld, deelt de directeur deze tezamen met de eindcijfers schriftelijk aan iedere kandidaat mede, onder mededeling van het recht op herkansing. De uitslag is definitief als geen gebruik wordt gemaakt van de herkansingsmogelijkheid.

**Artikel 26a. Voorwaarde om te slagen voor vwo:**

1. De kandidaat die indexamen vwo heeft afgelegd, is geslaagd als hij voldoet aan alle onderstaande criteria:
  - g. indien het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - h. indien hij
    - i. voor de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur, voor zover van toepassing wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C, alsmede de rekentoets maximaal één eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige hier genoemde onderdelen eindcijfer 6 behaald heeft.
    - ii. voor al zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft gehaald;
    - iii. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 en voor de overige vakken, waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    - iv. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor de overige vakken, waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt;
    - v. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald dan wel voor één van de vakken als eindcijfer 4 en voor één van de vakken als eindcijfer 5 heeft behaald, en voor de overige vakken als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0;
  - i. indien de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, zijn beoordeeld als 'voldoende' of 'goed';
  - j. Indien hij voor geen van de onderdelen van het combinatiecijfer zoals beschreven in het tweede lid een cijfer lager dan 4 heeft behaald.
  - k. Indien hij de rekentoets heeft afgelegd.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid wordt het gemiddelde van de eindcijfers van het

vak maatschappijleer en het profielwerkstuk aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald. Dit cijfer wordt het combinatiecijfer genoemd.

3. Zodra de uitslag is vastgesteld, deelt de directeur deze tezamen met de eindcijfers schriftelijk aan iedere kandidaat mede, onder mededeling van het recht op herkansing. De uitslag is definitief als geen gebruik wordt gemaakt van de herkansingsmogelijkheid.

### **Artikel 26c. Voorwaarden om cum laude te slagen voor het havo-en vwo-examen**

Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen havo en vwo met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:

- a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 op basis van de eindcijfers voor: de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel en het eindcijfer op grond van artikel 50 tweede lid van het examenbesluit VO (= *combinatiecijfer*), en de vakken van het profieldeel en het vak uit het vrije deel, waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld en
- b. voor havo ten minste het eindcijfer 6 of tenminste de kwalificatie “voldoende” voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 50 van het examenbesluit VO en voor vwo ten minste het eindcijfer 7 of tenminste de kwalificatie “voldoende” voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 50 van het examenbesluit VO.

### **Artikel 27. Herexamen:**

Elke kandidaat heeft het recht in het tweede tijdvak deel te nemen aan de herkansing van het centraal examen in één vak dat bij de bepaling van de uitslag is betrokken, ongeacht of hij al geslaagd is of niet.

Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen. De kandidaat doet een schriftelijk verzoek tot herkansing aan de directeur voor een door de directeur te bepalen dag en tijdstip.

Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld en aan de kandidaat medegedeeld.

### **Artikel 28. Diploma en cijferlijst**

1. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
  - a. de cijfers voor het schoolexamen, het combinatiecijfer en de cijfers voor het centraal examen;
  - b. het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk;
  - c. de beoordeling van de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding;
  - d. de uitslag van het eindexamen.
2. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van de staatsexamencommissie, een diploma uit, waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken.
3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die tenminste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
4. De directeur en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.

## **6. OVERIGE BEPALINGEN**

### **Artikel 29. Afwijking wijze van examineren**

1. De directeur kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of
-

gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd, met dien verstande dat aan de bepalingen van het Eindexamenbesluit wordt voldaan. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.

2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
  - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld,
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. De directeur kan, namens het bestuur, in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit. Dit geldt voor een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. Deze afwijking kan betrekking hebben op:
  - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
  - b. het vak Nederlandse taal;
  - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is. De afwijking kan slechts bestaan uit een verlenging van de duur van de betreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.

De directeur doet hiervan mededeling aan de inspectie.

### **Artikel 30. Gegevensverstrekking aan de Dienst Uitvoering Onderwijs- Informatie Beheer Groep DUO-IB Groep**

Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de uitslag stuurt het bestuur aan DUO-IB Groep en aan de inspectie een lijst waarop voor alle kandidaten zijn vermeld:

- a. het profiel of de profielen waarop het examen betrekking heeft;
- b. de vakken waarin examen is afgelegd;
- c. de cijfers van het schoolexamen, alsmede in voorkomend geval, het vak of de vakken waarop het profielwerkstuk betrekking heeft;
- d. de cijfers van het centraal examen;
- e. de eindcijfers;
- f. de uitslag van het eindexamen.

### **Artikel 31. Bewaren examenwerk**

1. Het werk van het centraal examen van de kandidaten en de door de directeur en de secretaris van het eindexamen ondertekende lijst bedoeld in artikel 29 worden gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur, ter inzage voor belanghebbenden.
2. De directeur draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.

### **Artikel 32. Spreiding voltooiing eindexamen**

1. De directeur kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste

leerjaar te volgen, het eindexamen gespreid over twee opeenvolgende schooljaren wordt afgelegd.

In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.

2. De directeur geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de directeur afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. De directeur van een locatie met een Loot-licentie kan toestaan dat een (Loot)-leerling het eindexamen voor een deel van de vakken in het voorlaatste schooljaar en voor het andere deel in het laatste schooljaar aflegt.
4. Een herkansing is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid eindexamen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het eindexamen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
5. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de cijfers van de centrale examens die zijn afgelegd in het eerste schooljaar van het gespreid eindexamen, zendt de directeur aan de inspectie een lijst waarop voor die kandidaat zijn vermeld de gegevens, genoemd in artikel 28.
6. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 24 (uitslag).

#### **Artikel 33. Slotartikel**

1. Dit reglement treedt in werking op 1 oktober 2018.
2. In gevallen waarin dit reglement niet voorzien, besluit de directeur.

**Vastgesteld door het bestuur,  
d.d. 25 september 2018  
na instemming GMR d.d. 24 september 2018**

## **Samenstelling Commissies**

### **Samenstelling Examencommissie artikel 4:**

#### **Havo Kottenpark**

Dhr. B. Distel

Mevr. E. Koops

Dhr. P.B.W. Borggreve

#### **VWO Kottenpark**

Dhr. B. Distel

De heer H.J.H. Stronks

Mevr. M.Kraak

#### **VWO Zuid**

Dhr. H. Weustenraad

Mw. E.E.M. Notkamp-Siers

Mevr. R. Piras

#### **Havo Zuid**

Dhr.H. Weustenraad

Mevr. J. Prakken

Mw. E.A.J. Assink-Stokkers

### **Samenstelling Commissie van Beroep artikel 7:**

Als voorzitter van de commissie van beroep zal optreden een van de locatiedirecteuren van de havo/vwo locaties, niet zijnde de eigen locatiedirecteur. Als secretaris zal optreden een van de secretarissen van de examencommissies van de havo/vwo locaties, niet zijnde de secretaris van de eindexamencommissie van de eigen locatie.





